Programma Luchtkwaliteit

2025 – 2027

Nederweert

samen groots, samen doen!

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 2
Wettelijke verplichting voor Programma Luchtkwaliteit 4
Projectbureau Luchtkwaliteit 5
Doelstellingen 6
Maatregelenonderbouwing Programma 6
Maatregelen die wel uitgevoerd worden 7
Vaste SLA-maatregelen 7
Aanscherping uitstootnormen fijnstof pluimveestallen 7
Vrijwillige beëindigingsregelingen veehouderijen landelijke aanpak stikstof 7
Intrekken ongebruikte vergunningen van veehouderijen 8
Integratie Milieubeleid in Omgevingsplan 8
Maatregelen die (nog) niet uitgevoerd worden 9
Intrekken latente ruimte veehouderijen 9
Onderzoek naar aanscherping vergunningen grootste uitstoters industrie 9
Pilot elektrificatie verwarming pluimveestallen 10
Houtstookverbod 10
Nul-emissiezone bestel- en vrachtverkeer 10
Aanscherping vergunningen grootste uitstoters industrie 10
Verdergaande uitstootnormen fijnstof pluimveestallen 11
Uitkoop veehouderijen op hotspots PM_{10} 11
Uitbreiding meetnetwerk 12
Uitvoeringsagenda projectbureau luchtkwaliteit 13
Budget en Capaciteit 13
Budgetoverzicht 13
Expertise en Capaciteit 15
Budgetplanning 18
Capaciteitsplanning 20
Communicatie 21
Externe communicatie 21
Interne communicatie 21
Evaluatie en monitoring 22
Bijlagen 23
Appendices 24
Appendix 1. SLA-maatregelen 24

INLEIDING

Luchtverontreiniging is de grootste veroorzaker van gezondheidsschade door milieuaspecten. De impact ervan is vergelijkbaar met die van overgewicht, aldus de Gezondheidsraad.[1] Vooral fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$), stikstofdioxide (NO_2), en ozon hebben een negatief effect op de volksgezondheid. Luchtvervuiling kan leiden tot longklachten, hart- en vaatziekten, kanker, en zelfs voortijdig overlijden. Kinderen, ouderen, en mensen met bestaande aandoeningen zoals astma, bronchitis, COPD, of hart- en vaatziekten lopen een groter risico. Hoewel de luchtkwaliteit in Nederland de afgelopen 30 jaar is verbeterd, ademen we nog steeds dagelijks vervuilde lucht in. De verbetering is grotendeels te danken aan schonere industriële processen en vervoer. Er wordt verwacht dat deze trend zich zal voortzetten, maar de snelheid van verbetering neemt af.

In Nederland wordt op de meeste plekken voldaan aan de wettelijke luchtkwaliteitsnormen. Ondanks deze normen is er nog steeds sprake van negatieve gezondheidseffecten. Daarom is vanuit het Longfonds in samenwerking met het Rijk het Schone Lucht Akkoord (SLA) opgesteld. Dit akkoord geeft per relevante sector aan met welke maatregelen de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide kan worden teruggedrongen. Deze sectoren zijn mobiliteit, industrie, landbouw, binnenvaart en havens, houtstook woningen, en mobiele werktuigen. De combinatie van maatregelen en inzet op strenger internationaal beleid moet er toe leiden dat in 2030 gemiddeld per persoon ruim vier maanden gezondheidswinst kan worden gerealiseerd en dat er jaarlijks landelijk 4000 tot 5000 minder sterfgevallen zijn als gevolg van blootstelling aan luchtvervuiling.

In december 2019 publiceerde het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) cijfers uit 2018[2] waaruit bleek dat gemeente Nederweert de slechtste luchtkwaliteit van Nederland heeft. Zoals hierboven beschreven, is luchtkwaliteit in feite de concentratie van luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht (PM10, PM2,5, NOx). Echter, ook ammoniak en geurhinder worden in de praktijk met luchtkwaliteit geassocieerd. Vanwege het feit dat Nederweert in 2018 de slechtste luchtkwaliteit had van Nederland, is de luchtkwaliteit hoog op de gemeentelijke politieke agenda komen staan.

Als gevolg hiervan ondertekende gemeente Nederweert in 2020 het Schone Lucht Akkoord (SLA).[3] Het SLA is een akkoord tussen Rijk, Provincies en Gemeenten om de luchtkwaliteit permanent te verbeteren. Met ondertekening van het SLA onderschrijft de gemeente de doelstellingen én committeert het zich aan het uitvoeren van de acties en maatregelen. Deelname is hiermee niet

[1] https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/01/23/gezondheidswinst-door-schonere-lucht

[2] https://www.rivm.nl/publicaties/monitoringsrapportage-nsl-2019-stand-van-zaken-nationaal-samenwerkingsprogramma

[3] https://www.schoneluchtakkoord.nl/

vrijblijvend en brengt verplichtingen met zich mee. Deelname aan het SLA biedt daarnaast voordelen. Gemeenten die het SLA ondertekenen, worden ondersteund bij het opstellen van uitvoeringsplannen en bij het monitoren van de maatregelen. Ook krijgen gemeenten door deelname toegang tot veel kennis, best practices en innovatieve pilots. Tenslotte zijn er ook subsidiegelden beschikbaar.

Op 19 september 2023 stond de bespreking van het Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit op de agenda van de gemeenteraad. Uit deze raadsvergadering bleek dat de meeste raadsfracties de aanpak van het SLA tot dusver te beperkt en vrijblijvend vinden. Alleen de basis op orde brengen en aan de wettelijke norm voldoen werd als niet voldoende bevonden. Als gevolg hiervan is de motie om tot de oprichting van het Projectbureau Luchtkwaliteit unaniem aangenomen.[4]

Om het Projectbureau Luchtkwaliteit op te kunnen richten, moest inzichtelijk worden wat het huidige beeld met betrekking tot de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert is, welke maatregelen de luchtkwaliteit kunnen verbeteren, en hoeveel deze maatregelen kosten in budget en capaciteit. Om dit allemaal inzichtelijk te krijgen heeft het college een opdracht verstrekt aan Royal Haskoning DHV.[5] Het rapport van dit onderzoek is opgenomen in bijlage 1.

Het rapport laat zien dat we in gemeente Nederweert voor een grote opgave staan op het gebied van luchtkwaliteit. De belangrijkste conclusies uit het rapport zijn dat;

- Er sprake is van ruime overschrijding van de huidige etmaalnorm voor PM10 op toetspunten bij veehouderijen, het hoogste gerapporteerde aantal in Nederland;
- Nederweert een wettelijk aandachtsgebied is voor PM10 ten gevolge van veehouderijen;
- De opgave om in 2030 de wettelijk voorgestelde, aangescherpte, Europese grenswaarden te behalen het grootst is voor PM10;
- De concentraties PM10 in Nederweert sterk bepaald worden door veehouderijen, en dan vooral vanwege uitstoot uit pluimveestallen;
- Op basis van huidig beleid, inzichten en prognoses de concentraties dalen, maar niet genoeg om in 2030 de wettelijke grenswaarden te behalen;
- Het behalen van de gezondheidskundige advieswaarden van de World Health Organization (WHO) voor alle onderzochte soorten fijnstof niet in zicht zijn;
- De geurbelasting in Nederweert hoog is en er bijna 500 woningen zich bevinden op een plek waar het woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar is;

[4] https://nederweert.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/d8c1f84d-0ecb-454f-a961-2061b1a8ef0d?documentId=c7594299-757d-405b-a816-fcded126b21f&agendaItemId=3b2b72b2-8f12-4ae6-8733-faff3dc6a196

[5] https://nederweert.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/1bd0e851-4eff-4d62-9b33-f3284de6f476?documentId=7d8a58f1-c6f0-4990-ac2d-7df1f03fb8dc

- Vanwege de hoge concentraties PM10 er in gemeente Nederweert sprake is van verhoogd risico op het ontstaan en verergeren van luchtweg- en longaandoeningen (inclusief longkanker), aandoeningen van hart en bloedvaten en vroegtijdige sterfte.
- Het om PM10 vanwege (vooral) veehouderijen gaat, er in Nederweert sprake kan zijn van hogere concentraties aan PM10 gebonden endotoxinen en micro-organismen als bacteriën, schimmels, virussen en ziekteverwekkers afkomstig van dieren (zoönosen).

Verder blijkt uit het rapport ook dat gemeente Nederweert de luchtkwaliteit significant kan én moet verbeteren door het nemen van gerichte maatregelen. Door uitvoering te geven aan het Programma Luchtkwaliteit, wordt er invulling gegeven aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert. Het Projectbureau Luchtkwaliteit is opgenomen als onderdeel van het Programma Luchtkwaliteit en borgt de uitvoering hiervan. Een Programma Luchtkwaliteit moet immers maatregelen bevatten, waardoor er in de toekomst wel voldaan kan worden aan de omgevingswaarden (zie hieronder).

Wettelijke verplichting voor Programma Luchtkwaliteit

Binnen de Omgevingswet worden aandachtsgebieden voor luchtkwaliteit aangewezen. Deze aandachtsgebieden zijn opgenomen in Artikel 5.51, lid 3 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL).[6] Gemeente Nederweert is één van de acht gemeenten in Nederland die binnen de Omgevingswet aangewezen is als aandachtsgebied voor fijnstof.[7] Een gemeente wordt aangewezen als aandachtsgebied op het moment dat de omgevingswaarden overschreden worden of dreigen overschreden te worden. Bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde, is het opstellen van een Programma Luchtkwaliteit (voorheen Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit) verplicht. De Omgevingswet schrijft in artikel 3.10, lid 1, dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente bevoegd gezag is om dit Programma vast te stellen.[8] Een Programma Luchtkwaliteit moet maatregelen bevatten, waardoor er in de toekomst wel voldaan kan worden aan de omgevingswaarden (Artikel 3.5, onder b van de Omgevingswet). In dit Programma Luchtkwaliteit worden maatregelen opgenomen om dit doel te bereiken. De opgenomen maatregelen zullen worden uitgevoerd door het Projectbureau Luchtkwaliteit.

[6] https://wetten.overheid.nl/BWBR0041313/2024-07-01

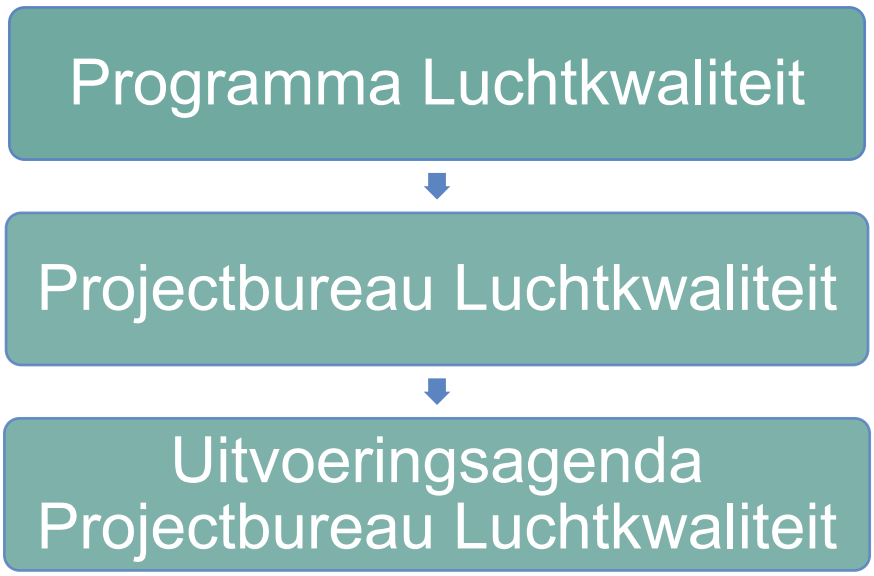
[7] https://iplo.nl/thema/lucht/waar-beoordeling/#h4ad53e98-abac-41fc-a32f-a239deca8f2b

[8] https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01

Projectbureau Luchtkwaliteit

Het Programma Luchtkwaliteit van gemeente Nederweert bestaat uit maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit. Het doel is om de gezondheidsrisico's ten gevolge van een slechte luchtkwaliteit van alle inwoners van gemeente Nederweert te verminderen én om aan de huidige wettelijke grenswaarden en de aangescherpte wettelijke grenswaarden in 2030 te voldoen. Om deze maatregelen uit te voeren, wordt het Projectbureau Luchtkwaliteit opgericht. Het Projectbureau Luchtkwaliteit voert de maatregelen uit conform de Uitvoeringsagenda Projectbureau Luchtkwaliteit. In de uitvoeringsagenda staat welke maatregelen uitgevoerd gaan worden, wanneer deze uitgevoerd gaan worden en welke kosten hieraan verbonden zijn. Hiervoor is een gedetailleerde budget- en capaciteitsplanning opgenomen die bepalen wat en wanneer moet gebeuren. Verder wordt er toegelicht op welke manier gecommuniceerd en geëvalueerd wordt. De uitvoeringsagenda is in grote mate gebaseerd op het onderzoek van Royal Haskoning DHV (bijlage 1) naar potentiële maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit. Het Projectbureau Luchtkwaliteit treedt in werking voor 3 jaar, van 2025 tot en met 2027.

Hoe het Programma Luchtkwaliteit, het Projectbureau Luchtkwaliteit en de Uitvoeringsagenda Projectbureau Luchtkwaliteit zich tot elkaar verhouden, staat hieronder schematisch weergegeven.

Figuur 1. Schematische weergave Programma Luchtkwaliteit, Projectbureau Luchtkwaliteit en Uitvoeringsagenda Projectbureau Luchtkwaliteit.

In bovenstaande afbeelding is te zien dat het Projectbureau Luchtkwaliteit onderdeel is van het Programma Luchtkwaliteit. Het Projectbureau Luchtkwaliteit voert de maatregelen uit het Programma Luchtkwaliteit conform de Uitvoeringsagenda Projectbureau Luchtkwaliteit uit.

DOELSTELLINGEN

Het doel van het Projectbureau Luchtkwaliteit is tweeledig, namelijk:

1. De gezondheidsrisico's als gevolg van een slechte luchtkwaliteit van alle inwoners van gemeente Nederweert te verminderen.

2. Te voldoen aan de huidige wettelijke grenswaarden en de aangescherpte wettelijke grenswaarden in 2030 voor luchtkwaliteit op zowel Europees als landelijk niveau.

MAATREGELENONDERBOUWING PROGRAMMA

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, is het nemen van maatregelen noodzakelijk. Zoals eerder beschreven, heeft Royal HaskoningDHV onderzoek gedaan naar mogelijke maatregelen in gemeente Nederweert. Deze scenario's zijn te lezen in hoofdstuk 3 van het rapport. In het rapport wordt onderscheid gemaakt in 3 scenario's: behalen autonome ontwikkeling, stap verder en ambitieus. Om zo effectief mogelijk de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert te verbeteren, is gekozen om een combinatie van maatregelen uit de scenario's 'autonome ontwikkeling' en 'stap verder' uit te voeren. Deze keuze is afhankelijk geweest van de bijdrage aan het behalen van de huidige grenswaarden en de grenswaarden in 2030, de wettelijke plichtmatigheid van een bepaalde maatregel en de kosten die een maatregel met zich meebrengt. Hieronder wordt eerst ingegaan op de maatregelen die binnen het Programma Luchtkwaliteit uitgevoerd gaan worden. Van belang is echter ook om te onderbouwen waarom er voor een bepaalde maatregel niet is gekozen. Deze onderbouwing is te lezen onder het kopje "Maatregelen die (nog) niet uitgevoerd worden".

De kosten voor de maatregelen die uitgevoerd gaan worden, staan nader beschreven in het hoofdstuk "Uitvoeringsagenda Projectbureau Luchtkwaliteit". Hierin staat ook beschreven wanneer iedere maatregel uitgevoerd gaat worden en welke capaciteit dit met zich meebrengt. Voor iedere maatregel die niet uitgevoerd wordt, staat hieronder ook het bedrag vermeld wat het invoeren van de maatregel zou hebben gekost.

Maatregelen die wel uitgevoerd worden

Hieronder volgt de onderbouwing voor de maatregelen die wel uitgevoerd worden en daarmee dus onderdeel worden van het Programma Luchtkwaliteit. Deze maatregelen zijn wettelijk verplicht of volgend op reeds ingezet beleid. Maatregelen waarvoor dit geldt, zijn geen keuze geweest vanuit de gemeente. Ze worden desalniettemin opgenomen in het Programma Luchtkwaliteit, omdat we hier als gemeente zo goed mogelijk uitvoering aan dienen te geven. Door onderstaande maatregelen uit te voeren, is het behalen van de huidige wettelijke grenswaarden en de wettelijke grenswaarden in 2030 in zicht. Dit is echter geen garantie en tijdige evaluaties moeten blijken of dit pakket voldoende blijkt te zijn.

Vaste SLA-maatregelen

In 2020 heeft gemeente Nederweert het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Het SLA is een akkoord tussen Rijk, Provincies en Gemeenten om de luchtkwaliteit permanent te verbeteren. Met ondertekening van het SLA onderschrijft de gemeente de doelstellingen én committeert het zich aan het uitvoeren van de acties en maatregelen. Deelname is hiermee niet vrijblijvend en brengt verplichtingen met zich mee. Hoewel gemeente Nederweert zich heeft gecommitteerd aan het SLA, ontbreekt op dit moment de capaciteit om invulling te geven aan de vaste SLA-maatregelen. Dit betekent dat deze capaciteit ingevuld moet worden. Dit wordt gedaan binnen het Projectbureau Luchtkwaliteit. Een verdere toelichting op de vaste SLA-maatregelen wordt gegeven in appendix 1.

Aanscherping uitstootnormen fijnstof pluimveestallen

Eerder is al beschreven dat er tot 2030 bij pluimveehouders een grote opgaven ligt met betrekking tot het verminderen van de uitstoot van fijnstof. Een landelijke aanscherping schrijft namelijk voor dat pluimveehouders in 2030 50% minder fijnstof mogen uitstoten ten opzichte van een systeem zonder fijnstof reducerende maatregelen. Ondanks het feit dat dit om landelijk beleid gaat, heeft dit impact op de gemeentelijke organisatie. De vergunningen van alle pluimveehouders in gemeente Nederweert moeten namelijk tot 2030 aangepast worden aan deze nieuwe normen. Met deze maatregel wordt er een significant effect bereikt op de verbetering van de luchtkwaliteit en een beperkt positief neveneffect op geur. Kortom, een zeer kosteneffectieve maatregel voor de gemeente om uit te voeren. Daarom wordt deze maatregel opgepakt vanuit het Projectbureau Luchtkwaliteit.

Vrijwillige beëindigingsregelingen veehouderijen landelijke aanpak stikstof

In gemeente Nederweert hebben zich tot nu toe zo'n 50 bedrijven aangemeld voor de Landelijk Beëindigingsregeling Veehouderij (plus) (LBV/LBV+). De LBV(+) is een landelijke regeling met een zeer grote impact op de gemeentelijke organisatie. Daarnaast heeft de regeling een zeer positieve impact op de luchtkwaliteit en een substantieel positief neveneffect op geur en ammoniak in gemeente Nederweert. Na de uitkoop van veehouderijen op hotspots PM_{10} heeft deze maatregel

de meest positieve impact op de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert. Een bijkomend voordeel zou kunnen zijn dat er bedrijven zijn die zich hebben aangemeld voor de stoppersregeling ook een PM_{10} hotspot is. Een zorgvuldige, gemeentelijke uitvoering van deze maatregel is essentieel. Zonder deze uitvoering is de verwachting dat de aangescherpte grenswaarde van 2030 niet bereikt wordt, waardoor er aanvullende maatregelen nodig (en verplicht) zullen zijn. Er is reeds inzet gereserveerd, maar aanvullende capaciteit is noodzakelijk voor een goede uitvoering. Zo is er in de kadernota voor de komende 4 jaar €400.000,- gereserveerd voor de transitie van het landelijk gebied. Hierin is echter niet gespecificeerd waarvoor dit budget exact bedoeld is. In de basis is de €400.000,- uit de kadernota beleidsmatig en het budget binnen het Projectbureau Luchtkwaliteit uitvoerend. De kans is echter aanwezig dat er een overlap zit tussen het budget uit de kadernota en het gereserveerde budget voor deze maatregel. In de praktijk is hierdoor de kans aanwezig dat beide budgetten lager uitvallen dan vooraf verwacht. Dit zal later moeten blijken.

Intrekken ongebruikte vergunningen van veehouderijen

Sinds 20 december 2023 geldt in gemeente Nederweert de Beleidsregel intrekken omgevingsvergunningen gemeente Nederweert. Hiermee kan gemeente Nederweert het ongebruikt laten voortbestaan van vergunde rechten stoppen door de ongebruikte vergunning in te trekken. Tot op heden is er binnen het ambtelijk orgaan geen capaciteit geweest om uitvoering te geven aan deze beleidsregel, terwijl deze maatregel wel een significant effect heeft op de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert. Het is van belang hierbij te vermelden dat het om een papieren verbetering gaat. De berekeningen gaan immers uit van de vergunde situatie. Echter, door het intrekken van ongebruikte vergunningen van veehouderijen, wordt voorkomen dat deze ruimte alsnog wordt ingevuld en dat de luchtkwaliteit daarmee verslechtert. Daarom wordt deze maatregel opgenomen in het Projectbureau Luchtkwaliteit.

Integratie Milieubeleid in Omgevingsplan

Royal HaskoningDHV adviseert, om te voorkomen dat luchtkwaliteitswinst vanwege een stoppend bedrijf op de ene plek teniet wordt gedaan door bedrijfsuitbreiding op een andere plek, te overwegen om thematische regelingen voor milieubelastende activiteiten op te nemen in het omgevingsplan. Deze maatregel krijgt geen directe uitvoering binnen het Programma Luchtkwaliteit, maar loopt gelijk op met het proces voor het opstellen van het Omgevingsplan.

In het Interimbeleid Veehouderij dat op 4 juni 2024 is vastgesteld, zijn de eerste stappen gezet richting een afname van de geur- en fijnstofemissie door veehouderijen. Veehouderijen mogen niet meer uitbreiden, tenzij ze 20% geur en 30% fijnstof reduceren. Melkveehouderijen zijn hierin uitgezonderd.

Maatregelen die (nog) niet uitgevoerd worden

Hieronder wordt de onderbouwing gegeven voor het niet uitvoeren van bepaalde maatregelen uit het rapport van Royal HaskoningDHV. Bij iedere onderbouwing wordt ook aangegeven hoeveel budget er nodig zou zijn geweest wanneer de maatregel wél ingevoerd zou worden. Voor de maatregelen die niet uitgevoerd worden, is dit een totaalbudget van ruim 41,5 miljoen euro. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat in deze budgetten uitgegaan wordt van vast personeel. Bij de uitvoering door inhuur liggen de loonkosten zo'n 75% hoger. Het feit dat deze maatregelen op dit moment niet opgenomen worden binnen het Programma Luchtkwaliteit, betekent niet automatisch dat ze nooit uitgevoerd kunnen worden. Dit is afhankelijk van de evaluatie na de invoering van maatregelen. De evaluatie en monitoring van het Programma Luchtkwaliteit wordt later behandeld.

Intrekken latente ruimte veehouderijen

In lijn met de eerder genoemde maatregel, kan gemeente Nederweert door gebruik te maken van de Beleidsregel intrekken omgevingsvergunningen gemeente Nederweert ongebruikte vergunningen intrekken. Dit geldt ook voor vergunningen die slechts deels gebruikt worden. Het verschil tussen de ruimte in de vergunning en de werkelijk gebruikte ruimte wordt latente ruimte genoemd. De latente ruimte bestaat dus alleen bij bedrijven die in werking zijn. Door de latente ruimte van veehouderijen in te trekken, wordt ook hier voorkomen dat deze ruimte alsnog ingevuld kan worden en dat daarmee de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert verslechtert. Hoewel het intrekken van latente ruimte bij veehouderijen een effectieve maatregel is, wordt deze in eerste instantie niet uitgevoerd. Het intrekken van latente ruimte is een complex proces met veel juridische kanttekeningen.

Kosten bij invoering: €306.486

Onderzoek naar aanscherping vergunningen grootste uitstoters industrie

Bij de uitstoot van $PM_{2,5}$ van bronnen in Nederweert zijn hogere bijdragen te zien van industriële bronnen in Nederweert. Zoals hierboven reeds benoemd, is eerst nader onderzoek nodig om een beeld te krijgen om welke bedrijven dat gaat, hoe de specifieke bedrijfssituaties zijn, van welke mate van emissiereductie sprake is en welke mogelijkheden er zijn voor verdere emissiereductie. De verwachting is dat het gaat om slechts enkele bedrijven met een hoge bijdrage. Door middel van dit onderzoek kunnen we de mogelijke effecten en welke kosten dit met zich meebrengt in kaart brengen en mogelijk op handelen. Hoewel dit een waardevolle exercitie zou zijn, heeft dit voor het behalen van de grenswaarden weinig meerwaarde. Industrie stoot met name $PM_{2,5}$ uit. $PM_{2,5}$ is in gemeente Nederweert in veel mindere mate een probleem dan $PM_{10.}$ Door reeds ingezet beleid en autonome ontwikkelingen is er zicht op het behalen van de grenswaarden voor $PM_{2,5}$.

Kosten bij invoering: €62.500

Pilot elektrificatie verwarming pluimveestallen

28% van de $PM_{2,5}$ emissie vanuit de landbouw komt door aardgasverbruik voor de verwarming van pluimveestallen. Dit is een aanzienlijk deel van de $PM_{2,5}$ emissie in gemeente Nederweert. Een effect voor deze maatregel is niet gekwantificeerd, vanwege teveel onzekerheden. Gezien de grote hoeveelheid pluimveestallen in gemeente Nederweert is het potentiële effect groot en de moeite waard om in te investeren en te onderzoeken. Ondanks het potentiële effect, wordt deze maatregel niet opgenomen in het Programma Luchtkwaliteit. Gemeente Nederweert heeft met het huidig ingezet beleid en autonome ontwikkelingen zicht op het voldoen aan de grenswaarden voor $PM_{2,5}$. Hierdoor heeft deze maatregel in dit stadium geen prioriteit.

Kosten bij invoering: €150.000

Houtstookverbod

Het rapport van Royal Haskoning DHV laat zien dat een algeheel houstookverbod een redelijk effect heeft op de concentratie $PM_{2,5}$ in gemeente Nederweert. Daarnaast heeft een stookverbod een substantieel positief neveneffect op geur. Het rapport van Royal Haskoning DHV gaat uit van een algeheel stookverbod. Een stookverbod op basis van de stookwijzer van het RIVM is echter ook mogelijk. Dit is al door meerdere gemeenten in Nederland ingevoerd en blijkt een goed uitvoerbare maatregel. Hoewel het effect op de emissies van $PM_{2,5}$ significant is, is het invoeren van deze maatregel in dit stadium niet noodzakelijk. De wettelijke grenswaarden voor $PM_{2,5}$ in gemeente Nederweert zijn namelijk al in zicht.

Kosten bij invoering: €106.300

Nul-emissiezone bestel- en vrachtverkeer

Uit het rapport van Royal Haskoning DHV blijkt dat een nul-emissiezone voor bestel- en vrachtverkeer het grootste effect heeft op de uitstoot van NO_2. Op $PM_{2,5}$ en PM_{10} heeft deze maatregel vrijwel geen effect. Voor het invoeren deze maatregel bij provinciale- en rijkswegen is de gemeente geen bevoegd gezag, terwijl hier wel de grootste winst te behalen is. De concentratie van NO_2 daalt in 2030 tot onder de nieuwe grenswaarde en de maatregel brengt significante kosten met zich mee voor de gemeente (€850.000). Om deze redenen is het invoeren van een nul-emissiezone voor bestel- en vrachtverkeer niet meegenomen in de oprichting van het Projectbureau Luchtkwaliteit.

Kosten bij invoering: €906.750,-

Aanscherping vergunningen grootste uitstoters industrie

In hoofdstuk 4.1 van het rapport van Royal Haskoning DHV is beschreven dat er voor deze maatregel geen effect berekend kan worden. Hiervoor is eerst nader onderzoek nodig om een beeld te krijgen om welke bedrijven dat gaat, hoe de specifieke bedrijfssituaties zijn, van welke mate van emissiereductie sprake is en welke mogelijkheden er zijn voor verdere emissiereductie.

Vanwege al deze onzekerheden, is deze maatregel niet opgenomen in de oprichting van het Projectbureau Luchtkwaliteit. Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een aanscherping van de vergunningen van de grootste uitstoters wordt wél opgenomen binnen het Projectbureau Luchtkwaliteit (zie later). Wanneer uit dit onderzoek blijkt dat aanscherping mogelijk is en significant bijdraagt aan de luchtkwaliteit, wordt deze maatregel toegevoegd aan het projectbureau of wordt deze maatregel via een separate weg uitgevoerd.

Kosten bij invoering: €54.486 (exclusief eventuele planschade)

Verdergaande uitstootnormen fijnstof pluimveestallen

Tot 2030 ligt er bij pluimveehouders een grote opgaven met betrekking tot het verminderen van de uitstoot van fijnstof. Een landelijke aanscherping schrijft namelijk voor dat pluimveehouders in 2030 50% minder fijnstof mogen uitstoten ten opzicht van een systeem zonder fijnstof reducerende maatregelen. Deze landelijke aanscherping wordt opgenomen in het Projectbureau Luchtkwaliteit, omdat dit ook effect heeft op de gemeentelijke organisatie. Een verdere, gemeentelijke aanscherping wordt op dit moment als te vergaand beschouwd. Daarnaast wordt op dat moment landelijk geldend beleid overruled, waardoor er kans ontstaat op schadeclaims vanuit agrarisch ondernemers.

Kosten bij invoering: €191.376,- (exclusief eventuele planschade)

Uitkoop veehouderijen op hotspots PM_{10}

De uitkoop van veehouderijen op hotspots van PM_{10} is veruit de meest effectieve maatregel om de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert te verbeteren. Daarnaast heeft het een substantieel positief neveneffect op ammoniak en geur. In gemeente Nederweert gaat het op dit moment om zo'n 12 bedrijven. Voor de uitkoop van deze 12 bedrijven lopen de gemeentelijke kosten in de (tientallen) miljoenen. Gezien het feit dat er met andere maatregelen (zie later) gewerkt kan worden richting én voorbij de aangescherpte grenswaarden in 2030, wordt deze maatregel op dit moment niet opgenomen in het Projectbureau Luchtkwaliteit.

Kosten bij invoering: €39.600.000,-

Bovenstaande kosten zijn gebaseerd op de gemiddelde balanswaarde van leghenbedrijven in 2020.[9] Het gaat in gemeente Nederweert om zo'n 12 bedrijven. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat er met de LBV(+)-regelingen ook bedrijven mee kunnen doen die als hotspot bestempeld zijn.

[9] Balanswaarde leghennenbedrijven nam af in 2020 - pluimveebedrijf.nl

Uitbreiding meetnetwerk

In Nederweert is ter hoogte van de Kuilstraat een meetpunt gesitueerd waar de concentraties van fijnstof worden gemeten. Dit meetpunt maakt deel uit van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit van het RIVM. Voor dit meetpunt zijn gegevens beschikbaar vanaf april 2024. Deze periode is te kort om een representatief jaargemiddeld beeld te kunnen geven. Zo is er gedurende de wintermaanden over het algemeen sprake van hogere concentraties $PM_{10.}$ Daar is voor het meetpunt Kuilstraat nog geen data van beschikbaar. Weersomstandigheden zijn een bepalende factor voor concentraties fijnstof. Zo zijn de fijnstofconcentraties tijdens nattere weersomstandigheden door regen over het algemeen lager, omdat fijnstof zich dan minder verspreid in de lucht. In het rapport van Royal HaskoningDHV is gebruik gemaakt van het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK). Om een representatieve vergelijking te kunnen maken tussen de gemeten waarden van meetpunt Kuilstraat en een nabij gelegen toetspunt in CIMLK, moet er voor minimaal een aaneengesloten kalenderjaar meetdata beschikbaar zijn. De op basis daarvan af te leiden jaargemiddelde concentratie moet dan vergeleken worden met hetzelfde zichtjaar in CIMLK. Daarbij is het zo dat het RIVM jaarlijks de achtergrondconcentraties vergelijkt en waar nodig kalibreert aan de hand van gemeten waarden vanuit het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit. Deze achtergrondconcentraties worden jaarlijks geactualiseerd. Als berekende en gemeten waarden van elkaar afwijken, dan vindt er nadere analyse plaats. Als daar aanleiding toe is, worden berekende waarden dan bijgesteld op basis van de gemeten waarden. Om deze reden is er geen aanleiding om het meetnetwerk binnen gemeente Nederweert uit te breiden. Er is namelijk geen aanwijzing dat de concentraties uit CIMLK afwijken van de gemeten waarden van meetpunt Kuilstraat.

Kosten bij invoering: €250.000,-

UITVOERINGSAGENDA PROJECTBUREAU LUCHTKWALITEIT

Budget en Capaciteit

Royal HaskoningDHV heeft, als onderdeel van het onderzoek naar maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit, berekend hoeveel budget en capaciteit er gemoeid gaat met het invoeren en exploiteren (voor 5 jaar) van iedere maatregel. De resultaten van deze berekeningen zijn te vinden in de bijlagen. In dit hoofdstuk van het Programma Luchtkwaliteit worden alleen de maatregelen meegenomen die door het Projectbureau Luchtkwaliteit in uitvoering gebracht worden. De exploitatieduur binnen het Projectbureau Luchtkwaliteit is echter geen 3 jaar, maar 5 jaar. Voor dit totaalpakket aan maatregelen is een budgetoverzicht en een overzicht voor expertise en capaciteit gemaakt.

Budgetoverzicht

In onderstaande tabel is een overzicht van het budget weergegeven. In de eerste kolom wordt de maatregel benoemd. In de tweede kolom wordt de herkomst van de maatregel aangegeven. Dit kan het volgende zijn:

1. Wettelijke verplichting
2. Gecommitteerd/ondertekend
3. Ingezet beleid overige overheidslagen
4. Ingezet gemeentelijk beleid
5. Nieuw beleid/nieuwe maatregel

In de derde kolom is het benodigde budget weergegeven om de maatregel tot uitvoering te brengen. Dit is het benodigde budget over een periode van 3 jaar, van 2025 tot en met 2027. Later wordt toegelicht welke expertise iedere maatregel vraagt, hoeveel capaciteit hiervoor nodig is en welke werving hierop gepleegd dient te worden. Daarnaast wordt later ingegaan op het budgetplan. Het budgetplan geeft aan op welk moment in de jaren 2025 tot en met 2027 het budget uitgegeven zal worden.

Tabel 1. Budgetoverzicht Projectbureau Luchtkwaliteit

Maatregel	Herkomst	Budget
Algemene kosten	1-4	€297.500
Vaste SLA-maatregelen	2	€110.400
Aanscherping uitstootnormen fijnstof pluimveestallen	1	€95.625
Stoppersregelingen	1/3	€267.000
Intrekken ongebruikte vergunningen veehouderijen	4	€76.188
Extra inhuurkosten	1-4	€616.285
Onvoorziene kosten (10%)	1-4	€146.300
Totale Kosten	**1-4**	**€ 1.609.298**

In bovenstaand budgetoverzicht is te zien dat er binnen het Programma Luchtkwaliteit geen nieuwe beleidsontwikkelingen plaatsvinden. Alle maatregelen hebben hun herkomst in een wettelijke verplichting, gecommitteerd/ondertekend beleid, ingezet beleid overige beleidslagen of ingezet gemeentelijk beleid. De kosten uit het budgetoverzicht bestaan voor het overgrote deel uit het invullen van capaciteit (inhuur). Een belangrijke opmerking hierbij, is dat deze bedragen niet overeenkomen met de kostenspecificatie in het rapport van Royal HaskoningDHV. Dit komt door het feit dat Royal HaskoningDHV uitgegaan is van de gemiddelde loonkosten in een bepaalde schaal van CAO Gemeenten. Echter, om iemand in dienst te nemen, moet er gerekend worden met het maximum van de betreffende schaal, omdat je de betreffende medewerker moet kunnen blijven betalen tot aan de pensioengerechtigde leeftijd. Naast kosten voor personele invulling zijn de posten ‘Extra inhuurkosten’ en ‘Onvoorziene kosten (10%)’ in het budgetoverzicht opgenomen. Hieronder volgt een korte uitleg over de herkomst van deze posten. Wat niet is opgenomen in het budgetoverzicht, zijn subsidiemogelijkheden. Ook daarover volgt hieronder een korte uitleg.

Extra inhuurkosten

De post extra inhuurkosten vraagt geen extra capaciteit, maar is opgenomen vanwege het feit dat in het onderzoek van Royal HaskoningDHV alleen is uitgegaan van vaste aanstellingen als invulling van de benodigde capaciteit. In de praktijk is dit lastig haalbaar vanwege de oververhitte arbeidsmarkt. Hierdoor is inhuur van tijdelijke krachten noodzakelijk. Inhuur is ook noodzakelijk, omdat de maatregelen allemaal tijdelijke opdrachten (tot maximaal 2027) zijn. Voor een tijdelijke opdracht kan geen vast personeel geworven worden. Tijdelijke inhuur is zo’n 75% duurder dan een vaste aanstelling. Hierdoor komen de extra inhuurkosten neer op €616.285.

Onvoorziene kosten

De onvoorziene kosten worden niet als capaciteit en specifieke expertise ingepland. Het opnemen van onvoorziene kosten is echter wel noodzakelijk om eventuele tegenvaller bij de uitvoering van bepaalde maatregelen op te kunnen vangen. Dit kan in de vorm van extra inhuur zijn of in de vorm

van de aanbesteding van een extern bureau. Mocht er binnen een bepaalde maatregel budget overblijven na uitvoering of mocht een maatregel niet uitvoerbaar blijken, dan wordt ook dit budget overgeheveld naar de post onvoorziene kosten om eventuele tegenvallers binnen andere maatregelen op te vangen.

Subsidiemogelijkheden

Gemeenten die het SLA hebben ondertekend, kunnen aanspraak maken op financiële steun voor projecten die zorgen voor schonere lucht en gezondheidswinst. Deze financiële steun wordt Specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord (SPUK SLA) genoemd. Het geld is bedoeld voor pilotprojecten uit de gezamenlijke uitvoeringsagenda, voor lokale maatregelen die direct de emissie van luchtvervuilende stoffen verlagen en voor projecten op het gebied van bijvoorbeeld innovatie, kennis en advies, communicatie, en participatie. De bijdrage van het Rijk dekt maximaal 50% van de totale kosten. Sinds de ondertekening van het SLA heeft gemeente Nederweert slechts 1 keer gebruik gemaakt van de SPUK SLA (rapport Pouderoyen; 2021). Voor 2024 is het niet meer mogelijk om aanvragen in te dienen, omdat het budget op is. Voor de jaren 2025 tot en met 2029 gaat gemeente Nederweert zich inzetten om zoveel mogelijk financiële steun te werven voor de uitvoering van de maatregelen uit het Programma Luchtkwaliteit.

Expertise en Capaciteit

In het budgetoverzicht is te zien dat het totale budget €1.609.298,- bedraagt. Hieronder wordt verder toegelicht hoe dit bedrag is opgebouwd en aan welke expertise dit bedrag besteed zal worden. Belangrijk om te vermelden is dat huidige inzet voor maatregelen die al ingezet zijn (bijvoorbeeld voor de stoppersregelingen) verdisconteerd is in het budgetbedrag. Dit betekent dat alle benodigde capaciteit die voortkomt uit het Programma Luchtkwaliteit bovenop de huidig aanwezige capaciteit komt. Hieronder wordt voor iedere maatregel aangegeven welke capaciteit en expertise nodig is om de maatregel tot uitvoering te kunnen brengen. Dit is weergegeven in kleine tabellen. Onder ‘Expertise’ staat de functie van de benodigde werknemers vermeld. In kolom 2 en 3 staat de capaciteit en het aantal jaren dat deze capaciteit benodigd is vermeld. Als bijvoorbeeld bij ‘Projectleider Projectbureau Luchtkwaliteit’ 0,50fte en 3,00 jaren vermeld staat, betekent dit dat de inzet van diegene 3 jaar voor 0,5fte benodigd is.

Voor de personele invulling van het Projectbureau Luchtkwaliteit wordt gebruik gemaakt van externe inhuur. Dit heeft alles te maken met de tijdelijkheid van het Programma Luchtkwaliteit. Voor een tijdelijke opdracht kunnen geen vaste mensen in dienst genomen worden.

Algemene kosten

Expertise	Capaciteit (FTE)	Jaren
Projectleider Projectbureau Luchtkwaliteit	0,50	3,00

De projectleider van het Projectbureau Luchtkwaliteit is de ‘aanvoerder’ van het projectbureau. Diegene zorgt voor een goede borging van het proces en neemt de Uitvoeringsagenda Projectbureau Luchtkwaliteit als leidraad om de gestelde doelen binnen het projectbureau te behalen. De projectleider zorgt tevens voor de budgetbewaking van het projectbureau. Daarnaast is de projectleider verantwoordelijk voor de borging van het Programma Luchtkwaliteit binnen de Omgevingswet. De projectleider gaat hierover in gesprek met het ministerie om verantwoordelijkheden en verplichtingen op elkaar af te stemmen.

Vaste SLA-maatregelen

Expertise	Capaciteit (FTE)	Jaren
Beleidsmedewerker Luchtkwaliteit	0,37	3,00

De beleidsmedewerker luchtkwaliteit zorgt voor een juiste borging van alle vaste SLA-maatregelen. Daarnaast zorgt de beleidsmedewerker expliciet voor het borgen van emissie-eisen in aanbestedingen vanuit de gemeente. Dit dient opgenomen te worden in het aanbestedingsbeleid en is een onderdeel van het Schone Lucht Akkoord.

Aanscherping uitstootnormen pluimveestallen

Expertise	Capaciteit (FTE)	Jaren
Projectleider/coördinator	0,11	1,00
Bedrijfscontactfunctionaris	0,30	1,00
Communicatiemedewerker	0,15	0,50
Vergunningverlener	0,90	1,00

De aanscherping uitstootnormen pluimveestallen vraagt gedurende een jaar de nodige inzet. Een projectleider coördineert deze maatregel. De bedrijfscontactfunctionaris is nodig om met bedrijven aan tafel te gaan over wat nodig is om de uitstootnorm te behalen en is de sluis naar de gemeentelijke organisatie. De communicatiemedewerker zorgt voor publiekelijke bekendmaking van deze maatregel met wat de gemeente doet om ondernemers hierin te helpen. De vergunningverlener zorgt dat van alle bedrijven in gemeente Nederweert die aan de nieuwe uitstootnorm moeten voldoen (75) een aanpassing krijgen in de vergunning.

Stoppersregelingen

Expertise	Capaciteit (FTE)	Jaren
Projectleider/coördinator	0,10	2,00
Beleidsmedewerker buitengebied	1,00	2,00
Vergunningverlener	0,50	2,00

De stoppersregelingen (LBV/LBV+) vragen gedurende het eerste jaar een grote inzet. Deze maatregel vraagt nu al de nodige inzet van team buitengebied. Bovenstaande capaciteit is aanvullend op de reeds aanwezige capaciteit nodig om deze maatregel zo goed mogelijk in te vullen. Met deze maatregel is een enorme winst te behalen op het gebied van luchtkwaliteit, waardoor de juiste capaciteit extra belangrijk is. De projectleider coördineert deze maatregel vanuit het Projectbureau Luchtkwaliteit. Op 4 juni 2024 heeft de gemeenteraad het Interimbeleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing en Stoppende Agrarische Inrichtingen vastgesteld. In het raadsvoorstel is toen ook aangegeven dat de huidige capaciteit binnen team buitengebied en team vergunningen zeer beperkt is, waarmee de uitvoerbaarheid van dit interimbeleid onder druk staat. Daarnaast werd genoemd dat er via separate processen hard gewerkt wordt aan uitbreiding van beide teams. Door middel van het Projectbureau Luchtkwaliteit wordt hier invulling aan gegeven. Er wordt voldoende capaciteit aangetrokken om het Interimbeleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing en Stoppende Agrarische Inrichtingen goed uit te kunnen voeren. Op deze manier wordt er niet alleen een enorme winst geboekt om het gebied van luchtkwaliteit, maar wordt er ook meervoudige meerwaarde gecreëerd in het buitengebied van gemeente Nederweert. De beleidsmedewerkers buitengebied zijn onderdeel van het expertteam dat het interimbeleid voorschrijft om scores toe kennen aan plannen van een stoppende agrariër aan de hand van de verschillende opgaven benoemd in het interimbeleid. De vergunningverlener is verantwoordelijk voor de aanpassing van de vergunningen op de locaties van de stoppende agrarische ondernemers.

Intrekken ongebruikte vergunningen veehouderijen

Deze maatregel is in de uitvoering opgeknipt in investeringskosten voor invoering en in exploitatiekosten na invoering. De reden hiervoor is dat er vooraf onderzoek gedaan moet worden naar de locaties waar de vergunningen ongebruikt blijven.

Voor invoering:

Expertise	Capaciteit (FTE)	Jaren
Projectleider/coördinator	0,10	0,50
Communicatiemedewerker	0,10	0,50
Vergunningverlener/handhaver	1,00	0,50

De projectleider coördineert deze maatregel. De communicatiemedewerker zorgt voor een publieke aankondiging dat het intrekkingsbeleid van gemeente Nederweert geëffectueerd gaat worden. De vergunningverlener/handhaver gaat aan de slag met het inventariseren welke bedrijven geen gebruik meer maken van de vergunning.

Na invoering:

Expertise	Capaciteit (FTE)	Jaren
Projectleider/coördinator	0,22	0,50
Jurist	0,12	0,50
Vergunningverlener	0,76	0,50

De projectleider coördineert de uitvoering van deze maatregel. De jurist ondersteunt de vergunningverlener bij lastige juridische kwesties. De vergunningverlener voer het daadwerkelijk intrekken van de vergunningen uit.

Budgetplanning

In het hoofdstuk Expertise en Capaciteit is voor iedere maatregel uitgebreid beschreven welke expertise en capaciteit benodigd is. Als resultaat hiervan ontstaat onderstaande budgetplanning. De budgetplanning laat zien in welk jaar van het Projectbureau Luchtkwaliteit de betreffende maatregel in uitvoering wordt gebracht. Hiermee wordt vervolgens de puzzel gelegd om op logische momenten maatregelen te combineren om zo expertise en capaciteit te koppelen. Zo wordt er gezocht naar een efficiënte manier van capaciteitsinzet.

Om de budgetplanning overzichtelijk weer te kunnen geven, wordt hieronder eerst een genummerde lijst van alle budgetten weergegeven.

Tabel 2. Nummering van maatregelen met bijbehorend budget

Nr.	Maatregel	Budget
1	Algemene kosten	€297.500
2	Vaste SLA-maatregelen	€110.400
3	Aanscherping uitstootnormen fijnstof pluimveestallen	€95.625
4	Stoppersregelingen	€267.000
5	Intrekken ongebruikte vergunningen veehouderijen	€76.188
6	Extra inhuurkosten	€616.285
7	Onvoorziene kosten (10%)	€146.300
	Totale Kosten	**€ 1.609.298**

Het maatregelnummer in bovenstaande tabel komt overeen met het maatregelnummer in onderstaande tabel. In onderstaande tabel wordt weergegeven wanneer een bepaalde maatregel in uitvoering wordt gebracht. Bij de jaartallen wordt telkens aangegeven welk deel van het budget in het betreffende jaar wordt uitgegeven. Op deze manier ontstaat er een budgetplanning voor de jaren 2025 tot en met 2027. De jaartallen in onderstaande tabel starten op 1 januari en eindigen op 31 december. Dit betekent dat het Projectbureau per 1 januari 2025 in werking treedt.

Tabel 3. Budgetplanning Projectbureau Luchtkwaliteit

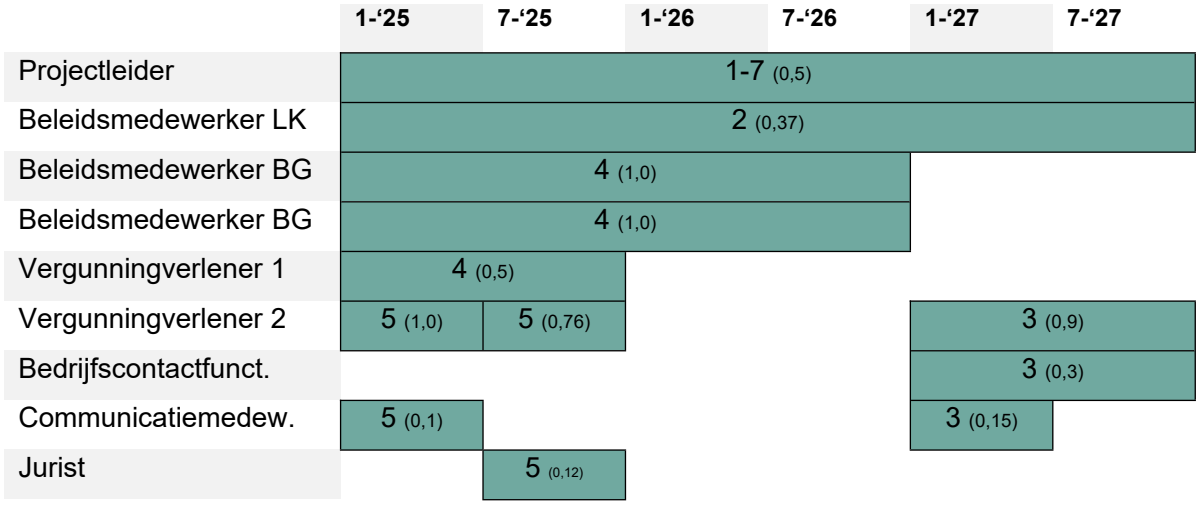
	JAAR			
MAATREGEL	**2025**	**2026**	**2027**	**Totaal**
1	€99.167	€99.167	€99.166	€297.500
2	€36.800	€36.800	€36.800	€110.400
3			€95.625	€95.625
4	€133.500	€133.500		€267.000
5	€76.188			€76.188
6	€205.429	€205.428	€205.428	€616.285
7	€ 55.108	€ 47.490	€ 43.702	€146.300
TOTAAL				**€ 1.609.298**

De hoogste kosten liggen in het eerste jaar van het Projectbureau Luchtkwaliteit. Dit heeft met name te maken met de uitvoering van de stopperregelingen en de uitvoering van het intrekken van ongebruikte vergunningen. Bij de stoppersregelingen kunnen ondernemers zich tot 31-12-2024 aanmelden voor de LBV+, waardoor alle werkzaamheden in 2025 en 2026 komen te liggen. Het overgrote deel van de budgetten worden besteed aan capaciteit. Hieronder wordt de invulling van de capaciteit verder besproken.

Capaciteitsplanning

De budgetplanning komt overeen met onderstaande capaciteitsplanning. In onderstaande tabel is te zien welke expertise op welk moment tijdens de jaren 2025 tot en met 2027 benodigd is. De planning is opgedeeld in halve jaren, omdat sommige maatregelen slechts een half jaar duren. De groene arcering in de tabel geeft aan welke periode een bepaalde expertise ingezet moet worden. Binnen de groene arcering staat aangegeven om welke maatregel het gaat en hoeveel fte hiermee gemoeid is. De maatregelen zijn aangegeven met nummers. Deze nummers komen overeen met de maatregelnummers uit de budgetplanning (tabel 2). Achter de maatregelnummers staat tussen haakjes de hoeveelheid fte dat over de gearceerde periode nodig is om de maatregel uit te kunnen voeren. Wanneer er binnen een groene arcering bijvoorbeeld 5 (1,0) achter vergunningverlener 2 staat, betekent dit dat maatregelnummer 5 (intrekken ongebruikte vergunningen) uitgevoerd wordt door een vergunningverlener over de periode die gearceerd is voor 1,0fte.

Tabel 4. Capaciteitsplanning Projectbureau Luchtkwaliteit

COMMUNICATIE

Het Programma Luchtkwaliteit heeft een grote impact op de inwoners van gemeente Nederweert en op de gemeentelijke organisatie. Het is daarom van belang dat er op een goede manier en regelmatig gecommuniceerd wordt over het Programma Luchtkwaliteit, zowel richting de inwoners en belanghebbenden (externe communicatie) als richting de gemeentelijke organisatie (interne communicatie).

Externe communicatie

Zoals hierboven benoemd, kan het Programma Luchtkwaliteit grote impact hebben op de inwoners van gemeente Nederweert. Richting de inwoners van gemeente Nederweert wordt op onderstaande momenten gecommuniceerd.

Per maatregel

Indien nodig, wordt iedere maatregel gecommuniceerd richting belanghebbenden. In de capaciteitsplanning (tabel 4) is voor de benodigde maatregelen een communicatieadviseur ingepland.

Algemeen

Naast de communicatie per maatregel, wordt in zijn algemeenheid gecommuniceerd over het Programma Luchtkwaliteit richting de inwoners van gemeente Nederweert. Het programma is er immers op gericht om de gezondheidsrisico's, veroorzaakt door een slechte luchtkwaliteit, voor de inwoners van gemeente Nederweert te verminderen. Ieder jaar wordt er een update gegeven over de stand van zaken van het programma en hoe de luchtkwaliteit veranderd is. Op deze manier kunnen de inwoners van gemeente Nederweert de ontwikkelingen rondom de luchtkwaliteit goed volgen.

Interne communicatie

Ook interne communicatie is van belang, met name om het programma in goede banen te leiden en om logische politieke keuzes mogelijk te maken wanneer dit nodig is. De interne communicatie bestaat uit het coördineren van het Projectbureau Luchtkwaliteit en het rapporteren van updates en ontwikkelingen van het programma richting het bestuur (college en raad).

Interne coördinatie

De projectleider van het Projectbureau Luchtkwaliteit is verantwoordelijk voor de interne communicatie. De interne vergaderingen worden door de projectleider gepland. Hierbij wordt een vast ritme van overleg aangehouden met alle betrokken interne werknemers in het Projectbureau Luchtkwaliteit. Dit zal conform de capaciteitsplanning uit tabel 4 ingevuld worden.

Rapportage richting bestuur

Het bestuur van gemeente Nederweert (college en raad) maken belangrijke politieke keuzes. Het vaststellen van het Programma Luchtkwaliteit is zo'n keuze. Het bestuur ontvangt updates over de effecten en ontwikkelingen van de ingeslagen weg. De projectleider bespreekt op regelmatige basis de voortgang van het programma met de bestuurlijk portefeuillehouder. Op basis daarvan wordt bepaald of verdere communicatie richting bestuur noodzakelijk is. Daarnaast ontvangt de gemeenteraad ieder jaar een update over de stand van zaken van het programma en hoe de luchtkwaliteit veranderd is.

EVALUATIE EN MONITORING

De evaluatie en monitoring van de luchtkwaliteit in gemeente Nederweert wordt gedaan door middel van het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK). Dit instrument is in het rapport van Royal HaskoningDHV (bijlage 1) ook gebruikt om de huidige stand van zaken met betrekking tot de luchtkwaliteit in Nederweert weer te geven. Door gebruik te maken van het CIMLK, krijgen we een beeld van het effect van de genomen maatregelen en de autonome ontwikkeling. De resultaten uit het CIMLK worden ook meegenomen in de rapportage richting inwoners en bestuur, zoals besproken in voorgaand hoofdstuk (communicatie).

Met name de wettelijke grenswaarden die in 2030 gaan gelden zijn van belang om in de gaten te houden. Het doel is om door middel van de genomen maatregelen te gaan voldoen aan deze wettelijke grenswaarden. Door ieder jaar een update te geven, verkrijgt gemeente Nederweert een goed beeld of we op de juiste weg zijn. Het achterblijven van voldoende luchtkwaliteitswinst kan leiden tot politieke keuzes om aanvullende maatregelen te treffen. Dit kunnen maatregelen zijn waarvan op dit moment is gekozen ze niet uit te voeren, maar dit kunnen ook andere maatregelen zijn.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Rapport Royal HaskoningDHV: Luchtkwaliteitsmaatregelen Nederweert

APPENDICES

Appendix 1. SLA-maatregelen

Zoals eerder beschreven, worden de vaste SLA-maatregelen opgepakt in het Projectbureau Luchtkwaliteit. Hieronder volgt een overzicht van wat deze vaste SLA-maatregelen inhouden. Deze zijn opgenomen in de landelijke Decentrale Uitvoeringsplannen (DUP).

Mobiliteit

Vanuit het gemeentelijk mobiliteitsprogramma en programma Duurzaamheid lopen er momenteel gemeentelijke projecten die bijdragen aan een verbetering van de luchtkwaliteit, bijvoorbeeld: faciliteren van de fiets, verduurzaming van vervoer, verbeteren van ketenmobiliteit en het stimuleren van elektrisch rijden.

Elektrisch rijden

Elektrisch rijden wordt gestimuleerd door het plaatsen van oplaadpalen, stimuleren van e-deelauto's en de ontwikkeling van een laadvisie voor de openbare ruimte.

Gemeentelijk wagenpark

De gemeente heeft aandacht voor "groen aanbesteden" en volgt hierbij de richtlijnen uit de PIANOo website (PIANOo staat voor het Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat). Het huidige wagenpark is reeds elektrisch.

Basismaatregelen uit landelijk DUP SLA-Mobiliteit

In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Mobiliteit	Gezondheidsdoelen in verkeers- en vervoersplannen	Gemeenten, provincies en Rijk, streven ernaar om vanaf 2021 gezondheidsdoelen (zoals geschreven in artikel 1 uit het Schone Lucht Akkoord) voor schonere lucht op te nemen in alle relevante nieuwe verkeers- en vervoersplannen en bestaande plannen periodiek te herijken. Dit is een continu proces.
Mobiliteit	Emissie-eisen aanbestedingen	Gemeenten, provincies en het Rijk nemen vanaf 2021 luchtkwaliteits- en gezondheidsdoelen standaard op in aanbestedingen van voertuigen en transportdiensten. De aanbestedingscriteria komen minimaal overeen met de emissie-eisen van de MVI criteria zoals gepubliceerd op de PIANOo website. Partijen maken afspraken over de periodieke aanscherping van de eisen richting 2030. Indien gewenst kunnen gemeenten en provincies kiezen voor een verdergaande ambitie, Bijvoorbeeld voor hoogblootgestelde

		of nabij kwetsbare bestemmingen gebieden. Ambitie is, om de inzet van (oudere) dieselvoertuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren.
Mobiliteit	Emissie-eisen in vergunningen	Gemeenten en provincies nemen, waar mogelijk, gezondheidsdoelen, in de vorm van emissie-eisen op in vergunningen voor bedrijven en relevante activiteiten. Ambitie daarbij is om zo snel mogelijk de inzet van oudere dieselvoertuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren. De mogelijkheden hiervoor worden door partijen in het SLA verkend.
Mobiliteit	Regionale mobiliteitsprogramma's	Gemeenten en provincies nemen de gezondheidsdoelen uit het SLA akkoord (Artikel 1) mee in de uitwerking, uitvoering en toekomstige herijkingen van alle Regionale Mobiliteitsprogramma's.
Mobiliteit	Effectstudies luchtemissies	Gemeenten, provincies en Rijk brengen de negatieve gezondheidseffecten van luchtemissies in kaart bij effectstudies voor projecten waarvan een mogelijk substantieel effect wordt verwacht. In de themagroep mobiliteit verkent de rijksoverheid, in samenwerking met gemeenten en provincies de mogelijkheden hiervoor.

Mobiele werktuigen

Onder mobiele werktuigen worden ook wel bouwmachines, veegwagens, aggregaten en landbouwwerktuigen verstaan. Deze categorie draagt ondanks hun beperkte aantal voor 10% bij aan de negatieve gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen. Streefdoel uit het SLA is om de negatieve gezondheidseffecten van luchtemissies (NO2 en fijn stof) van mobiele werktuigen met minimaal 75% te verminderen in 2030 ten opzicht van 2016. Voor bouwmaterieel is hierbij uitgegaan van het streven naar emissieloos in 2030, conform het klimaatakkoord.

In het SLA werken partijen samen om zo snel mogelijk de inzet van mobiele werktuigen zonder roetfilter en hoge stikstofdioxide-emissie te beëindigen en het groeipad naar 0-emissie mobiele werktuigen in 2030 te versnellen. Op dit moment is nog een aanzienlijk deel van de werktuigen niet voorzien van een effectief roetfilter. Daarnaast komen bij oudere machines, bij het stationair draaien van de machines en bij het niet goed functioneren van nageschakelde technieken (zoals katalysatoren) hoge stikstof emissies vrij. In de periode tot 2030 is daarom een belangrijke gezondheidswinst te behalen door het zo snel als mogelijk, haalbaar en betaalbaar terugdringen van emissies van vervuilende dieselmachines.

Basismaatregelen uit landelijk DUP SLA-mobiele werktuigen

In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA-thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Mobiele werktuigen	Emissie-eisen in aanbestedingen	Gemeenten en provincies nemen vanaf 2021 emissie-eisen en criteria op die gericht zijn op het terugdringen van luchtvervuilende emissies in de aanbesteding van (bouw)projecten en andere aanbestedingen waaronder mobiele werktuigen. De aanbestedingscriteria komen minimaal overeen met de emissie-eisen van de MVI criteria zoals gepubliceerd op de PIANOo website. Partijen maken nadere afspraken over de periodieke aanscherping van de eisen richting 2030 (Routekaart schoon en 0-emissie bouwmaterieel). Indien gewenst kunnen gemeenten en provincies kiezen voor een verdergaande ambitie, bijvoorbeeld voor hoogblootgestelde of nabij kwetsbare bestemmingen gebieden.
Mobiele werktuigen	Emissie-eisen in vergunningen	Gemeenten en provincies streven ernaar om emissie-eisen in omgevingsvergunningen en milieuzones toe te passen ten behoeve van stedelijke en in het bijzonder hoogblootgestelde gebieden voor mobiele werktuigen die worden ingezet onder andere voor de logistiek, evenementen, groenbeheer, infra- en bouwwerken. Partijen verkennen in de themagroep en pilot mobiele werktuigen, in overleg met marktpartijen de mogelijkheden hiervoor.

Industrie

Luchtvervuiling uit de industrie draagt landelijk voor 10% bij aan de negatieve gezondheidseffecten uit binnenlandse bronnen. In de jaren negentig zijn de emissies sterk gedaald, maar sinds 2010 lijken deze te stabiliseren. Zonder aanvullend beleid nemen de emissies en gezondheidseffecten toe. Om ook in de industrie- en energiesector een verdere afname van negatieve gezondheidseffecten te realiseren, zijn aanvullende maatregelen nodig. Doel voor de industrie is om uitstoot en groei verder te ontkoppelen en een continue daling van emissies te realiseren. In onze gemeente is weinig zware industrie aanwezig. Onderstaande maatregelen zijn daarom minder relevant.

Basismaatregelen uit landelijk DUP SLA-industrie

In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA-thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Industrie	Emissie-eisen in vergunningen	In nieuwe of geactualiseerde vergunningen die vanaf 2021 worden afgegeven staan emissie-eisen die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BREF-range liggen. Dit uitgangspunt wordt verankerd in lokaal beleid (zoals de nota VTH en/of in de opdrachtverlening aan Omgevingsdiensten).

Industrie	Aanscherpen vergunningsbeleid	Provincies en gemeenten zetten zich in om scherp te vergunnen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren. Dit dient geborgen geworden in lokaal beleid, opdrachtverlening naar omgevingsdiensten en wordt gecontroleerd door middel van actieve monitoring.
Industrie	Versterken toezicht en handhaving	Gemeenten en provincies nemen maatregelen om, waar nodig en mogelijk, het toezicht en handhaving te versterken. Dit wordt geborgd in lokale plannen voor toezicht en handhaving. De themagroep Industrie doen voorstellen hoe daar uitvoering aan kan worden gegeven.
Industrie	Acties n.a.v. pilot	Provincies en gemeenten zeggen toe de resultaten van de pilot Industrie (zie ook voorverkenning pilot industrie RHDHV 2020), bij positief resultaat, standaard toe te passen in vergunningen voor de industrie.

Landbouw

De landbouw in Nederland draagt 11% bij aan de gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen. Dit komt enerzijds door secundair fijn stof (door de uitstoot van ammoniak) en anderzijds door primair fijn stof. Primair fijn stof is vooral afkomstig van pluimveehouderijen. De emissie van ammoniak is vooral afkomstig van stallen en van bemesten. Ammoniak speelt ook een belangrijke rol bij de stikstofdepositie in natuurgebieden. Er is een belangrijke relatie tussen de stikstofaanpak van het Kabinet en de doelen van het Schone Lucht Akkoord. Streven is een reductie van de gezondheidseffecten van de emissies van de landbouw van 37% in 2030 ten opzichte van 2016 te realiseren.

Basismaatregelen uit landelijk DUP SLA-landbouw

Voor het thema Landbouw wordt landelijk ingezet op het beter benutten van al aanwezige emissie reducerende technieken. Ook wordt ingezet op het verleiden en verplichten van ondernemers voor het nemen van aanvullende maatregelen in bestaande en nieuwe stallen. Daarnaast wordt verkend hoe gemeenten de instrumenten van de Omgevingswet kunnen inzetten om emissiereductie in de landbouw te bereiken. In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA-thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Landbouw	Warme sanering varkenshouderijen	Gemeenten borgen de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord Warme Sanering Varkenshouderijen o.a. door middel van wijzigingen van bestemmingsplannen.
Landbouw	Integrale brongerichte reductie	Gemeenten en provincies ondersteunen de realisatie van afspraken welke het Rijk sluit met verschillende landbouwsectoren over integrale brongerichte reductie van emissies t.b.v. beleid (aansluitend bij hotspotbenadering/ gebiedsaanpak van de commissies). Een nadere uitwerking van acties voor decentrale overheden moet nog nadere uitwerking krijgen, afhankelijk van de afgesproken sectormaatregelen.

Landbouw	Sector afspraken reductie fijnstof	De sector wil met een eigen plan komen voor reductie van fijn stof. Dat plan wordt (medio 2021) getoetst. Wanneer met dit plan de doelstelling niet gehaald kan worden, treden op basis van regelgeving emissie eisen in werking. Gemeenten en provincies ondersteunen de realisatie van deze afspraken en passen de afspraken toe binnen hun eigen bevoegdheden.
Landbouw	Informeren toezichthouders	Gemeenten en provincies maken regionaal en lokaal mogelijk dat toezichthouders/handhavers de kennis m.b.t. effectiviteit van eisen aan emissiearme stallen tot zich kunnen nemen. Gemeenten en provincies maken daartoe afspraken met toezichthouders/handhavers over deelname aan en/ of organiseren (expert)bijeenkomsten of e-learnings over de effectiviteit van eisen aan emissiearme stallen. Gemeenten en provincies nemen waar mogelijk, regionaal en lokaal maatregelen om handhaving te versterken.
Landbouw	Uitvoeren CHW-experiment	Gemeenten en provincies die gebruik maken van het CHW-experiment (21e tranche artikel 7ae en 7af) geven hier uitvoering aan en borgen dit via hun eigen bevoegdheden.
Landbouw	Vernieuwing emissie-eisen	Gemeenten en provincies passen de toekomstige wijziging van rijksregels over generieke emissie-eisen voor biologisch gehouden dieren op een juiste manier toe bij vergunningverlening en toezicht en handhaving.
Landbouw	Inzet meetsensoren	Gemeenten en provincies zoeken actief naar locaties die geschikt zijn voor het inzetten van meetsensoren voor het meten van emissies op de locatie van de veehouderij en ondersteunt de verankering van inzet van meetsensoren in wet- en regelgeving i.s.m. de Rijksoverheid.

Houtstook

Luchtvervuiling vanuit woningen levert in Nederland 9% van de gezondheidsschade uit binnenlandse bronnen. Hieronder valt ook houtrook. Zonder aanvullend beleid zal de relatieve bijdrage toenemen. Met de maatregelen uit het SLA wordt een afname van de gezondheidseffecten nagestreefd. De maatregelen in het SLA richten zich op het stoken van hout binnenshuis. Landelijk doel is een dalende trend van emissies naar de lucht ten opzichte van 2016 te realiseren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de handhaving van overlastsituaties en het creëren van een gezondere leefomgeving voor gevoelige groepen, zoals longpatiënten. Als er een melding of verzoek om handhaving wordt gedaan over overlast van houtrook wordt een algemene brief naar de melder gestuurd met het verzoek om een logboek bij te houden. De mogelijke overtreder ontvangt ook een algemene brief en een invulformulier. Het invulformulier is bedoeld om inzicht te krijgen in het stookgedrag en het soort kachel. Tot nu toe hebben wij nog geen respons hierop ontvangen. Op basis van de gegevens van de melder en overtreder wordt bepaald of mogelijk met enige regelmaat sprake is van overlast. Eenmalige overlast is niet voldoende voor gericht handhaven. De toezichthouder voert pas een controle uit als uit de aangeleverde informatie, door de melder en overtreder, blijkt dat mogelijk met enige regelmaat sprake is van overlast of een verkeerd aangesloten kachel. Er wordt dan gekeken of de stoker zich aan de

wettelijke voorschriften houdt, zoals hoogte van de schoorsteen, stoken van schoon, niet geverfd hout. Deze stappen staan ook op de gemeentelijke website toegelicht.

Het is zeer lastig om hiervoor metingen uit te voeren. Daarnaast zijn er ook op basis van uitstoot/overlast geen wettelijke normen vastgelegd waar een stoker zich aan moet houden. Er wordt op dit moment door TNO en het Rijk wel gewerkt aan een meetmethode. In het kader van het SLA vinden daar experimenten voor plaats. Op dit moment heeft het verrichten van metingen dus niet zoveel zin, maar wellicht dat hiervoor in de toekomst wel mogelijkheden komen.

Basismaatregelen uit landelijk DUP SLA-houtstook

In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA-thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Houtstook	Voorlichting houtstook	Gemeenten en provincies zetten actief in op de inzet van voorlichting over houtstook via hun eigen communicatiekanalen op basis van het landelijk ontwikkelde materiaal, onder andere door op hun website en social media aandacht te geven aan de gezondheidsimpact van houtstook. Partijen kunnen hierbij gebruik maken van materiaal wat beschikbaar wordt gesteld door het Rijk
Houtstook	Communicatie gezondheidseffecten	Partijen besteden in de communicatie aan bewoners en partijen rondom de energietransitie en gasloze wijken aandacht aan de gezondheidseffecten van houtrook.
Houtstook	Toepassen Toolkit	De Rijksoverheid actualiseert in samenwerking met geïnteresseerde gemeenten de toolkit Overlast van houtstook. Daarbij wordt onderzocht in hoeverre een onderbouwde gezondheidsschade kan worden meegenomen. Bij een positief resultaat kunnen gemeenten deze methode toepassen bij de handhaving bij overlast als gevolg van (onjuiste) toepassing van houtstook.
Houtstook	Toepassen meetmethode	Bij een succesvol ontwikkelde meetmethode door de Rijksoverheid voor het vaststellen van de lokale gezondheidsimpact van houtrook, kunnen gemeenten deze meetmethode toepassen bij de handhaving van overlast als gevolg van (onjuiste) toepassing van houtstook.
Houtstook	Communicatie stookalert	Deelnemende provincies en gemeenten geven actief via hun eigen kanalen (bijvoorbeeld; website, applicatie, social media, radio/tv, weerberichten) aan als er sprake is van een stookalert.
Houtstook	Acteren o.b.v. Stookwijzer	Deelnemende gemeenten nemen binnengekomen klachten van de stookwijzer in ontvangst. Indien er sprake is van (herhaalde) overlast op een bepaalde locatie, acteren gemeenten daar waar mogelijk op. Bijvoorbeeld door middel van voorlichting, aanbieden van bemiddeling of handhaven door gebruik te maken van de toolkit Overlast van houtstook.
Houtstook	Acties n.a.v. pilot	Bij positieve uitkomsten van de pilot houtrook verkennen gemeenten de mogelijkheden om elementen hieruit toe te passen.

Participatie

Voor een complex vraagstuk als luchtkwaliteit is samenwerking tussen overheid, bewoners, bedrijven en organisaties een randvoorwaarde voor succes. Het SLA is een akkoord tussen overheden, maar bij de uitwerking en uitvoering spelen inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties een belangrijke rol. In het SLA hebben partijen daarom afspraken gemaakt over het informeren en betrekken van stakeholders. Dit gebeurt bij het uitwerken van de maatregelen in de themagroepen, door het organiseren van consultatiemomenten en door aanvullende acties zoals een jongerentop. Iedere deelnemende overheid organiseert het informatie en participatieproces in de eigen omgeving. In het SLA werken deelnemers samen aan het ontwikkelen en delen van informatie, methoden en resultaten.

Citizen Science speelt een belangrijke rol in participatie. Door inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden in staat te stellen om zelf te meten krijgen ze beter inzicht in de luchtkwaliteit in hun omgeving en de bijdrage van verschillende bronnen. Ook kan citizen science mogelijk bijdragen aan het verder versterken en verfijnen van het meetnet. Momenteel is er nog geen actief contact met burgerinitiatieven hierover in onze gemeente. Er zijn wel een aantal meetstations zichtbaar in onderstaande kaart van individuele burgers.

De website https://www.samenmetenaanluchtkwaliteit.nl/ biedt kennis over het (zelf) meten van luchtkwaliteit. De website geeft ook een overzicht van citizen science-projecten. Daarnaast is er een nieuwsbrief. Zo wordt via de verschillende projecten kennis gedeeld door derden.

Op de website https://samenmeten.rivm.nl/dataportaal/ staan de sensormetingen in heel Nederland weergegeven. In bijgaande figuur zijn de metingen in onze gemeente weergegeven.

Op het Samen Meten-forum vindt uitwisseling van kennis en ervaring plaats tussen burgerinitiatieven en met experts. Het forum is eind 2020 in gebruik genomen. Op de website is meer te informatie te vinden over het zelf meten van luchtkwaliteit. Fijnstof (PM10 en PM2.5) is een belangrijke component van onze luchtkwaliteit en is daarom relevant om te meten. Daarbij zijn fijnstof sensoren relatief goed betaalbaar. Sensoren die momenteel het meest gebruikt worden en relatief vrij goed betaalbaar zijn, zijn de Nova Fitness SDS011 en de Sensirion SPS30. Deze sensoren zijn op de markt goed verkrijgbaar. Een andere mogelijkheid om te meten is via Sensor.Community te doen. Zij hebben complete sensorkits met instructies. Leuk is dat Sensor.Community een wereldwijd netwerk vormt en handig is dat wanneer de sensoren zijn aangesloten op Sensor.Community, ze vervolgens automatisch ook op het\ SamenMeten dataportaal komen te staan.

Basismaatregelen uit landelijk DUP SLA-participatie

In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA-thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Citizen science en participatie	Citizen Science	Rijk, gemeenten en provincies informeren inwoners en bedrijven actief over luchtkwaliteit en gezondheidseffecten, de maatregelen die zij nemen om gezondheidswinst te realiseren en de mogelijkheden voor *citizens science.*

Algemene bepalingen SLA

In onderstaande tabel worden de landelijke basismaatregelen beschreven met een inspanningsverplichting voor de gemeente:

SLA-thema	Maatregelen SLA	Beschrijving maatregel
Algemene bepalingen	Uitvoering SLA	Partijen stemmen de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord, waaronder de pilots, nauw af met, en brengen deze waar mogelijk en wenselijk onder bij bestaande uitvoeringsstructuren, zoals bijvoorbeeld de regionale energiestrategieën, regionale mobiliteitsagenda's en programma Kringlooplandbouw.
Algemene bepalingen	Aanpak hoog blootgestelde locaties	Gebiedsgerichte aanpak hoog blootgestelde locaties: De Rijksoverheid faciliteert de uitwerking van een gebiedsgerichte aanpak voor hoog blootgestelde locaties. De Rijksoverheid faciliteert onder andere het opstellen van een gebiedsanalyse gericht op definiëring van hoog blootgestelde locaties, mogelijke aanpak en wijze waarop samenwerking tussen Rijk en/of provincie en gemeente mogelijk is om gezondheidswinst te bereiken. Partijen nemen naar aanleiding hiervan initiatieven tot aanvullend beleid, binnen hun eigen taken en bevoegdheden en werken indien nodig samen als de inspanningen en de bronnen daarom vragen. *Momenteel is deze input voor decentrale partijen nog niet beschikbaar
Algemene bepalingen	Aanpak hoog gevoelige groepen	De Rijksoverheid werkt samen met Partijen een aanpak uit om de negatieve gezondheidseffecten bij hooggevoelige groepen te beperken. Deze richt zich onder andere op gevoelige bestemmingenbeleid. Partijen nemen naar aanleiding hiervan initiatieven tot aanvullend beleid, binnen hun eigen taken en bevoegdheden en werken indien nodig samen als de inspanningen en de bronnen daarom vragen.
Algemene bepalingen	Implementatie SLA	Partijen implementeren de doelen en ambities zoals benoemd in artikel 1 uit het Schone Lucht Akkoord, binnen de eigen taken- en bevoegdheden, zo snel mogelijk in hun omgevingsvisies, -plannen en/of -programma's en voor zover mogelijk in andere beleidsinstrumenten.
Algemene bepalingen	Draagvlak SLA	Rijk, gemeenten en provincies betrekken inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij de uitwerking van de voor hen relevante maatregelen van het Schone Lucht Akkoord.